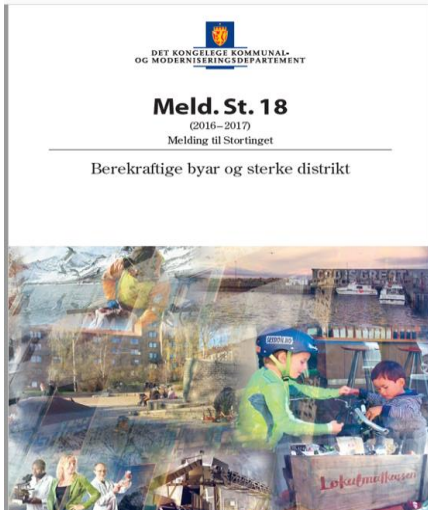

Normkritisk lesing

Hjemmeoppgave REGLAB Rurban region, mars 2019

Hildegunn Nordtug og Mona Ward Handeland, Distriktssenteret

Vi har sett på dokumentet [Meld. St.18 \(2016-2017\)](#) Bærekraftige (*hållbare*) byer og sterke distrikter - stortingsmelding fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Oppgave

1. Hvilke problemer er styringsdokumentet innrettet på å løse?

- Manglende regional balanse (som skal oppnås gjennom vekstkraft, likeverdige levekår (*levnadsvilkor*) og bærekraftige regioner i hele landet)
- Storbyregioner må håndtere vekst (*tillväxt*), mens mellomstore og små byregioner ønsker vekst

Sitat: «En ny **regionalpolitikk** som legger vekt på rammevilkår for norske virksomheter og en mer aktiv storbypolitikk. Alle byer, tettsteder og bygder tilhører en region. I meldingen møtes by og distriktspolitikk i en felles politikk for regional utvikling. Hovedutfordring (den största utmaningen) er å legge til rette for nødvendige omstilling (omstrukturering) som følge av endringer i økonomi, klima, befolkning og samtidig skape regional balanse. Regional balanse handler om å sikre vekstkraft, likeverdige levekår og bærekraftige regioner i hele landet».

- Alle i Norge skal ha tilgang på grunnleggende tjenester uansett hvor de bor.
- Oppnå en mer bærekraftig utvikling for byer, tettsteder, distrikt og regioner
- Styrke samarbeidet mellom aktører
- Styrke lokaldemokratiet
- Styrke omstillingsevne og et konkurransekraftig næringsliv
- Styrke samferdsel og innovasjon

Kommentar: Svarer ikke på det store kompetansebehov i helse og omsorgstjenester som distriktskommuner har og vil ha i nær framtid. Utfordringen nevnes i faktakapittel, men følges ikke opp i politikkdelen. Meldingen har mest oppmerksomhet på næringsutvikling i kompetansopolitikken.

2. Hva skiller uttalte mål og ambisjoner på den ene siden og uttalte forutsetninger og foreslåtte tiltak på den andre siden i styringsdokumentet når det gjelder spørsmål som berører by og land?

Distriktene blir i større grad enn byene, **definert gjennom sine "mangler"**. Eksempel avstandsulemper (*nackdelar ved avstånd*), små markeder og ubalanse i befolkning.

«Få næringsaktører, finansinstitusjoner og kompetansemiljøer. Færre bein å stå på og færre aktører å spille på. Slike strukturelle ulemper gjør det mer krevende å utnytte ressursene for vekst og verdiskaping» (s.104)

3. Hva er uttalte "bilder" av byen respektive distriktene?

- «Intelligentsia i byen»

Sitat: «Kunnskapsintensive tjenester i byen drar nytte av ressurs basert næringsliv i distriktene» (s.6)

«Dette er uttrykk for en nasjonal arbeidsdeling» (s.31)

Kommentar: Det finnes mange gode eksempler på kunnskapsintensive tjenester også i distriktene. Mange i distriktene vil ikke være enig i at dette er en "nasjonal arbeidsdeling".

- «Den produktive og effektive byen» jf. innhold i avsnittet «Bygevinster og økonomiske tyngdepunkt» (s. 32).

Kommentar: Bruker mesteparten av avsnittet til å beskrive at byene er mest produktive. Avslutter avsnittet med å påpeke at noe kan forklares ved opphoping av hovedkontor i byer, og dermed telles produktivitet der.

4. Hvilken dikotomi (svart/hvitt tenkning) er synlig og opprettholdes?

- Beskrivelse av **Byvekstavtaler** s.74 (gjensidig forpliktende politiske avtaler for å sikre bedre samordning av arealutvikling og investeringer i transportsystem for å styrke kollektivtransport, sykling og gange) gjelder stort sett byer og regionsenter.

Kommentar: Hva med å beskrive utfordringer og løsninger – og incentiver for styrket kollektiv transport, sykkel og gange i distriktsområder?

- **Kvalitet i arkitektur og attraktive byrom** s.91.

Sitat: «Byene og tettstedene må sikre samspill mellom flere faktorer som urbane kvaliteter, attraktive byrom og bedre sammenheng for gående og syklende»

Kommentar: Kan kvalitet i arkitektur og bygde omgivelser også ta utgangspunkt i det rurale – finnes rurale kvaliteter som kan fremheves? Må bygda bli mer som byen for å være attraktiv? Lite vekt på betydningen av lokal identitet som fortrinn.

Det finnes mange eksempler på kompakte tettsteder fra distrikt, som kan fungere som forbilder, eks. kompakte fiskevær, og finske bosettinger.

- **Smarte byer og teknologi for bærekraftige og smarte byer** (s.54)

Kommentar: Hvorfor beskrives ikke smarte landsbygder og behov for å utvikle teknologi for å styrke landsbygden/distriktene? Mangel på analyser av utbygd digital infrastruktur.